

Paternalismus

Paternalismus označuje vztah mezi dvěma subjekty (osobami, ale i [státy](#), oblastmi či [ekonomickými subjekty](#)), z nichž jeden přistupuje ke druhému z nadřazené, ale současně otcovské a chránící pozice. Paternalismus se vyznačuje přesvědčením nadřazené osoby, že ona sama ví, co je pro podřízenou osobu nejlepší. Jde o přesvědčení a z něho vycházející [politiku](#), že jedinci sami nedokáží poznat, co je pro ně dobré, a je třeba jim správné postoje, jednání či názory uložit, předat či „vnutit“.^[1] Zároveň však jde o přístup omezující a zakazující jednání „nevhodné“, podle názoru nadřízeného.

Jednoslovně lze česky vyjádřit jako: rodičovský, pečující, direktivní, řídicí, příkazný aj.; také regulující, omezující a zakazující.

Pojem **paternalismus** se používá v mnoha různých významech, například:

- [ekonomie](#) – přístup hospodářského centra ke státním nebo podřízeným podnikům s cílem jejich ochrany a lepšího vedení.^[1]
- [psychologie](#) – paternalistický model v [transakční analýze Erica Berneho](#) charakterizuje komunikační vztah rolí rodič–dítě.
- [politologie](#) – [paternalistický konzervatismus](#) označuje relativně pružnou verzi [konzervatismu](#), kde jsou [pragmaticky](#) dávány jisté výhody chudině ([nemocenská](#), [starobní důchod](#) aj.) s cílem minimalizovat riziko její nespokojenosti. Paternalistický konzervatismus souvisí například se jménem [Edmund Burke](#).^[2]

Reference

- KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 2005.
- KELLER, Jan. *Dějiny klasické sociologie*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2007.